

Практичне заняття 2. ОЦІНКА СТАНУ ТИПУ ОСОБИСТОСТІ

Мета: набути практичні навички проведення оцінки стану типу особистості.

Завдання 1

Визначити робочу гіпотезу власного типу особистості.

Порядок виконання завдання

1. Зіставивши кожен пар слов (табл. 2.1), обрати одне з них, яке найбільш повно відповідає власному «Я»; поставити відмітку біля одного обраного слова у кожній парі; зробити так у кожній колонці.

Таблиця 2.1 – Тест на робочу гіпотезу власного типу особистості

Екстраверт (Е) або Інтроверт (І)		Сенсорик (С) або Інтуїтив (Н)	
Жвавий	Спокійний	Конкретний	Абстрактний
Балакучий	Замкнений	Будівник	Винахідник
Голосний	Тихий	Реаліст	Ідеаліст
Товариський	Зосереджений	Практик	Фантазер
Орієнтований у зовнішній світ	Орієнтований усередину себе	Буквальний	Фігуральний
Говорити	Слухати	Використання на практиці	Пошук потайного сенсу
Висказатися уголос	Переживати у собі	Стабільність	Нові можливості
Ітого «Е»	Ітого «І»	Ітого «С»	Ітого «Н»
Раціонал (Р) або Ірраціонал (Ц)		Статик (Т) або Динамік (Д)	
Об'єктивний	Співчутливий	Розклад	Свобода дій
Логічний	Сентиментальний	Дисциплінований	Розкріпачений
Думки	Почуття	Вирішувати	Почекати
Аналізувати	Співпереживати	Структура	Течія
Голова	Серце	План	Імпровізація

Схильний до критики	Доброзичливий	Організований	Імпульсивний
Непохитний	М'якосердечний	Фініш	Старт
Ітого «Р»	Ітого «Ц»	Ітого «Т»	Ітого «Д»

2. Підраховуйте загальну кількість відмічених слів у кожній колонці та впишіть отриману цифру у графу «Ітого».

3. Обведіть колом верхню букву над тією колонкою, де виявилась найбільша кількість слів.

4. Чотири букви, які обведені колом (Е або І, С або Н, Р або Ц, Т або Д), виступають результатом тесту на робочу гіпотезу власного типу особистості. Впишіть ці букви.

Завдання 2

Визначити ознаки типу особистості за методикою Тігеру. Зробити висновки.

Порядок виконання завдання

1. Зрівняти кожну пару характеристик, вибрати одну, яка найточніше відповідає прояву Ваших почуттів або дій.

2. Відмітити крапкою стан ваших вподобань за шкалою для кожної ознаки: чим ближче виявиться ця крапка до центру шкали (неважливо, з якого боку), тим слабше висловлене Ваше вподобання; чим далі від центру – тим яскравіше Ваше вподобання.

3. Аналогічні дії зробити за чотирма ознаками типу особистості.

Перша ознака типу особистості описує, як ми вважаємо за краще, щоб взаємодіяти з навколишнім світом і куди можна направити свою енергію.

Ті, хто вважає за краще взаємодіяти з навколишнім світом – екстраверти. Ті, які більш схильні до внутрішнього світу – інтроверти (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Характеристики екстраверту/інтроверту

	Екстраверт		Інтроверт
--	------------	--	-----------

E1	Заряджаються енергією в оточенні інших людей	I1	Заряджаються енергією наодинці
E2	Люблять бути в центрі уваги	I2	Уникають бути у центрі уваги
E3	Спочатку діють, потім думають	I3	Спочатку думають, потім діють
E4	Схильні міркувати уголос	I4	Схильні аналізувати все про себе, не вголос
E5	Більш відкриті до оточуючих, з готовністю розповідають про себе	I5	Більш замкнені, розповідають про себе небагатьом обраним
E6	Більше говорять, ніж слухають	I6	Більше слухають, ніж говорять
E7	Бурхливо висловлюють свої емоції	I7	Тримають свої емоції при собі
E8	Швидкі на відповідь, полюбляють швидкий темп	I8	Не поспішають із відповіддю
E9	Віддають перевагу ширині замість глибини	I9	Віддають перевагу глибині замість ширини

(E) _____ (I)

Друга ознака типу особистості визначає спосіб сприйняття інформації.

Деякі люди зосереджені на тому, «що це таке», а інші – на тому, «що це могло б бути».

Сенсорики – люди, які отримують інформацію переважно за допомогою п'яти органів почуттів.

Інтуїтиви – люди, що спираються більше на інтуїцію, шукають прихований зміст (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Характеристики сенсориків/інтуїтивів

	Сенсорик		Інтуїтив
C1	Довіряють тому, що надійно та конкретно	H1	Довіряють натхненню та грі розуму
C2	Схвалюють нові ідеї лише тоді, коли вони мають практичне застосування	H2	Схвалюють нові ідеї лише тому, що вони нові
C3	Цінують реалізм та здоровий глузд	H3	Цінують уяву та новизну
C4	Полюбляють відточувати досягнуту майстерність	H4	Полюбляють освоювати нові професії; досягнувши певного рівня майстерності, гублять

			інтерес до діла
C5	Схильні до точності та ясності висловів; надають детальний опис	H5	Схильні до загальних висловів; використовують метафори та аналогії
C6	Викладають інформацію послідовно, крок за кроком	H6	Викладають інформацію стрибками, «ходять за колом»
C7	Орієнтовані на теперішнє	H7	Орієнтовані на майбутнє

(C) _____ (H)

Третя ознака типу особистості стосується того, як ми приймаємо рішення і робимо висновки.

Раціонали приймають рішення на основі логіки; цінують свої здібності до об'єктивного аналізу, приймають рішення тільки після розгляду і зважування всіх фактів, навіть якщо можуть зробити для себе невтішні висновки.

Ірраціонали приймають рішення в залежності від того, наскільки проблеми важливі для них або як вони самі розуміють, що правильно і що неправильно (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Характеристики раціоналу/ірраціоналу

	Раціонал		Ірраціонал
P1	Роблять крок назад; вирішують проблеми за допомогою об'єктивного аналізу	Ц1	Роблять крок вперед; дивляться, як їх дії впливають на інших людей
P2	Цінують логіку, справедливість та чесність; висувають однакові вимоги до всіх та усього	Ц2	Цінують співчуття та гармонію у відносинах; вважають, що з правил припустимо робити виключення
P3	Відразу бачать недоліки та схильні критикувати їх	Ц3	Намагаються не кривдити інших, з готовністю висловлюють своє схвалення
P4	Можуть справляти враження занадто розсудливих та категоричних людей	Ц4	Можуть справляти враження занадто емоційних, без розсудливих та слабких людей
P5	Вважають, що правда важливіша такту	Ц5	Вважають, що правда і такт важливі однаково
P6	Вважають, що можна керуватися почуттями лише тоді, коли вони логічні	Ц6	Вважають, що почуття цінні самі по собі, незалежно від того, мають вони сенс або ні
P7	Рухома сила їх вчинків –	Ц7	Рухома сила їх вчинків –

досягнення конкретних успішних результатів	бажання добитися похвали
--	--------------------------

(Р) _____ (Ц)

Четверта ознака типу особистості описує наші уподобання між життям у організованому світі (якщо ми приймаємо рішення відразу) та більш вільним способом життя (якщо спочатку приймаємо інформацію до відома). Статики схильні до впорядковане життя, відчують себе комфортно, якщо простір навколо них організований. Динаміки мають схильність до більш вільного способу життя, відчують себе комфортно, коли вони за власним бажанням змінюють своє життя (табл. 2.5).

4. Підраховуйте загальну кількість букв за кожною зрівнюваною парою, випишіть букви, які Ви отримали на кожній шкалі за кожною ознакою у більшій кількості. Чотири букви (Е або І, С або Н, Р або Ц, Т або Д) виступають результатом тесту.

Таблиця 2.5 – Характеристики статика/динаміка

	Статик		Динамік
T1	Віддають перевагу, щоб рішення було прийнято однозначно	Д1	Віддають перевагу залишати за собою свободу вибору
T2	Володіють «етикою роботи»: спочатку робота, потім розваги (якщо залишиться час)	Д2	Володіють «етикою відпочинку»: спочатку розваги, потім робота (якщо залишиться час)
T3	Встановлюють перед собою мету та намагаються її досягти у задані терміни	Д3	Змінюють власну мету після отримання нової інформації
T4	Віддають перевагу наперед розраховувати можливі наслідки	Д4	Віддають перевагу пристосування до нових обставин
T5	Орієнтовані на кінцевий результат (головне для них – закінчити роботу)	Д5	Орієнтовані на процес (головне для них – як виконується робота)
T6	Отримують задоволення, коли робота закінчена	Д6	Отримують задоволення, коли робота розпочинається
T7	Відносяться до часу як до обмежувального фактору	Д7	Відносяться до часу як до не обмежувального фактору

(Т)_____ (Д)

5. Зрівняйте отриманий результат типу особистості з тим, що було отримано у попередньому завданні. У випадку неспівпадіння необхідно ще раз провести тестування згідно завдання 2, особливу увагу слід приділити вподобанням, що не співпали.

6. Зробіть висновки стосовно типу Вашої особистості за методикою Тігера за отриманим кодом з чотирьох букв.

Контрольні запитання

1. Сутність методики оцінки стану типу особистості.
2. Вкажіть ознаки типу особистості за методикою Тігера.

Література [5, 7, 8, 9, 10, 14].